

Seat No. : _____

AE-105

April -2018

B.R.S., Sem.-IV (RFM)

**Core-10 : Agronomy
(Plant Nutrients & Crop Production Management)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના :** (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે પાંચ) **10**
- (1) જમીનમાં નાઈટ્રોજન કઈ-કઈ રીતોથી ઊમેરાય છે ?
- (2) પાકો માટે જરૂરી સૂક્ષ્મતત્ત્વોના નામ આપો.
- (3) છાણિયા ખાતરની વ્યાખ્યા આપી, તેના બંધારણમાં રહેલા મુખ્ય તત્ત્વોના નામ લખો.
- (4) કંપોસ્ટ ખાતર બનાવવાની પદ્ધતિઓની યાદી બનાવો.
- (5) લીલો પડવાશ એટલે શું ? તે જણાવી લીલા પડવાશ વિશેનો પહેલો વિચાર કયા વૈજ્ઞાનિકે આપ્યો ?
- (6) ટકાઉ ખેતી એટલે શું ?
2. કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **10**
- (1) કયા-કયા રાસાયણિક ખાતરોમાંથી વનસ્પતિને નાઈટ્રોજન તત્ત્વ મળે છે ? તે જણાવી, રાસાયણિક ખાતરો આપવાની રીતો વિગતે સમજાવો.
- (2) પાક ઉત્પાદન ઉપર અસર કરતાં પરિબળોને ટૂંકમાં સમજાવો.
- (3) વનસ્પતિમાં પોટાશ તત્ત્વનું મહત્ત્વ જણાવી, તેના કાર્યો લખો.

3. (અ) છાણિયા ખાતરના બંધારણને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. 5
(બ) કમ્પોસ્ટ ખાતરના લાભાલાભ જણાવો. 5
- અથવા**
- (અ) લીલા પડવાશ માટે પાકની પસંદગી કરતી વખતે કઈ-કઈ વિશિષ્ટતાઓ ધ્યાનમાં રાખશો ? મુદ્દાસર વિગતે સમજાવો.
(બ) ખોળનો અર્થ જણાવી, ખેતીમાં ખોળની ઉપયોગિતા જણાવો.
4. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 10
(1) અળસિયાનું ખાતર
(2) કૃષિમાં રાસાયણિક ખાતરોની આડઅસરો
(3) કમ્પોસ્ટ ખાતરની ઈન્ડોર પદ્ધતિ
5. નીચેના પ્રશ્નોના માઝ્યા મુજબ જવાબ આપો : (કોઈપણ બે) 10
(1) સંકલિત પાક-પોષણ વ્યવસ્થાના ઉદ્દેશો જણાવી તેના ફાયદા લખો.
(2) જૈવિક ખાતરોના પ્રકાર જણાવી, જૈવિક ખાતરના લાભ સમજાવો.
(3) વર્મીવોશ એટલે શું ? તે જણાવી વર્મીવોશ બનાવવાની રીત લખો.
-

Seat No. : _____

AE-105

April -2018

B.R.S., Sem.-IV

Core-10 : Animal Breeding & Animal Management

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચની ટૂંકમાં સમજૂતી આપો : 10
    - (1) થોઈંગ
    - (2) વેતરચક્ર
    - (3) ઈન-બ્રીડીંગ
    - (4) પશુ સંવર્ધન
    - (5) ગર્ભ પ્રતિરોપણ
    - (6) પીળો મસો (C.L)

  2. કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 10
    - (1) બહિર સંવર્ધન એટલે શું ? તેના લાભાલાભ જણાવો.
    - (2) પશુસંવર્ધનની રીતો જણાવી, પદ્ધતિ સંકરણ વિશે વિગતે લખો.
    - (3) માદા પ્રજનન તંત્રની આકૃતિ સહિત સમજૂતી આપો.

  3. (અ) માદા પશુ ગરમીમાં આવે ત્યારે તેના બાહ્ય અને આંતરિક લક્ષણો જણાવો. 5
(બ) કૃત્રિમ બીજદાન એટલે શું ? તેના લાભાલાભ ચર્ચો. 5
- અથવા**
- (અ) કૃત્રિમ બીજદાનની રીતો જણાવી, કૃત્રિમ બીજદાન કરતી વખતે કઈ-કઈ બાબતોની કાળજી લેશો. 5
  - (બ) સંકરણ એટલે શું ? તે સમજાવી, સંકર ગાયના ફાયદા અને મર્યાદા જણાવો. 5

4. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)

10

(1) પશુ રહેઠાણનું મહત્ત્વ

(2) વાછરું ઉછેરનું મહત્ત્વ

(3) તાજી વિચાચેલ ગાય-ભેંસની માવજત

5. નીચેના પ્રશ્નોના માઝ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો : (કોઈપણ બે)

10

(1) ગૌશાળાની દૈનિક કામગીરીની વિગતે નોંધ તૈયાર કરો.

(2) પશુ રહેઠાણના પ્રકારો જણાવી ટેઈલ ટુ ટેઈલ પદ્ધતિના રહેઠાણના ફાયદા-મર્યાદા સમજાવો.

(3) ગૌશાળાના વિવિધ વિભાગોના નામ આપી, કોઈપણ બે વિભાગો વિશે વિસ્તારપૂર્વક લખો.

Seat No. : _____

AE-105

April -2018

B.R.S., Sem.-IV (RFM)

**Core-10 : Extension Education
(Community Development & Planning)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના :** (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે પાંચ) 10
- (1) “નેતા”ની બે વ્યાખ્યા લખો.
- (2) ગ્રામીણ કુટુંબની ઓળખ (સમજૂતી) આપો.
- (3) જ્ઞાતિ અને વર્ણનો ભેદ સમજાવો.
- (4) સામુદાયિક વિકાસ એટલે શું ? તે લખો.
- (5) ગુજરાત સરકાર દ્વારા ગ્રામવિકાસ માટે કઈ-કઈ યોજનાઓ અમલમાં મૂકી છે ? નામ લખો.
- (6) મૂલ્યાંકન એટલે શું ? ટૂંકમાં સમજૂતી આપો.
2. કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 10
- (1) ભારતીય ગ્રામીણ કુટુંબના પ્રકારો જણાવી વિગતે સમજાવો.
- (2) સામુદાયિક વિકાસ યોજનાના હેતુઓ જણાવી, કોઈપણ બે હેતુઓ વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો.
- (3) સંકલિત બાળવિકાસ યોજના અંતર્ગત સરકાર દ્વારા ચાલતી યોજનાઓની યાદી કરી, ‘કિશોરી શક્તિ યોજના’ વિગતે સમજાવો.

3. (અ) આદર્શ નેતામાં કયા-કયા ગુણો હોય છે ? વિગતે ચર્ચો. 5
(બ) કાર્યક્રમ આયોજનના પગથિયાં સમજાવો. 5

અથવા

- (અ) જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાના લાભાલાભ સમજાવો. 5
(બ) સંયુક્ત કુટુંબ અને વિભક્ત કુટુંબ વચ્ચેનો ભેદ ચર્ચો. 5

4. ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) 10

- (1) કાર્યક્રમ આયોજનના સિદ્ધાંતો
(2) યુવક મંડળની પ્રવૃત્તિઓ

અથવા

ગ્રામીણ કુટુંબની લાક્ષણિકતાઓ

- (3) જળસ્ત્રાવ વિસ્તાર વિકાસ કાર્યક્રમ (વોટર શેડ)

5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 10

- (1) મનરેગા યોજનાનું આખું નામ અને હેતુઓ જણાવી, આ યોજના અંતર્ગત કયા-કયા કામો કરાવવામાં આવે છે ? તે જણાવો.
(2) ગુજરાતમાં કૃષિવિકાસ માટે કઈ-કઈ યોજનાઓ કાર્યરત છે ? તે જણાવી દરેકનો ટૂંકમાં ખ્યાલ આપો.
(3) સામુદાયિક વિકાસમાં ગ્રામપંચાયતનો ફાળો વર્ણવો.

Seat No. : _____

AE-105

April -2018

B.R.S., Sem.-IV

**Core-10 : Home Science
(Child Behaviour)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

1. નીચેના પ્રશ્નોના એક-એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (ગમે તે દસ) 10
- (1) બાળ વર્તન એટલે શું ?
  - (2) જીવન વૃત્તાંત પદ્ધતિ એટલે શું ?
  - (3) બાળક જુદું શા માટે બોલે છે ?
  - (4) જાતીય વર્તન સમસ્યા કોને કહેવાય ?
  - (5) બાળ અપરાધ સુધારવા માટે કોઈપણ એક પ્રયાસ લખો.
  - (6) બાળ અપરાધની વ્યાખ્યા લખો.
  - (7) શાળા એ જતાં પહેલાના બાળકનો કોઈપણ એક ભાષા વિકાસ લખો.
  - (8) સંગ્રહાત્મક પ્રવૃત્તિનું કોઈપણ એક નામ લખો.
  - (9) અનિદ્રા એટલે શું ?
  - (10) અવળચંડાઈ કોને કહેવાય ?
  - (11) રોકથામ એટલે શું ?
2. (અ) બાળ વર્તનનો અર્થ અને મહત્ત્વ દર્શાવો. 10
- (બ) બાળ અભ્યાસની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવી, કોઈપણ ત્રણ પદ્ધતિઓ વિગતવાર લખો.
- અથવા**
- (અ) બાળ અપરાધના જુદા-જુદા મત દર્શાવી કોઈપણ ત્રણ મત વર્ણવો.
- (બ) બાળ અપરાધને સુધારવાના વિવિધ ઉપાયો જણાવી કોઈપણ ત્રણ બાળ અપરાધ સુધારવાના ઉપાયો લખો.

3. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 10
- (1) બાળકોમાં જોવા મળતી વ્યવહાર વિકૃતિઓ વર્ણવો.
  - (2) બાળ અપરાધના સામાજિક કારણો વર્ણવો.
  - (3) બાળ અપરાધના આર્થિક કારણો વિશે લખો.
4. ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 10
- (1) રચનાત્મક પ્રવૃત્તિ
  - (2) બાળકોના પુસ્તકો અને ચિત્રો
  - (3) બાળ ગીતો અને બાળ રમતો
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે પાંચ) 10
- (1) બાળકોના નિયમિત ખોરાક વિશે લખો.
  - (2) બાળ વક્તૃત્વ ખામીઓ ટૂંકમાં વર્ણવો.
  - (3) બાળકના ભાષા વિકાસના પરિબળો વર્ણવો.
  - (4) બાળ વાર્તાનું મહત્ત્વ દર્શાવો.
  - (5) બાળ વિકાસમાં વારસો અને વાતાવરણની અસરો વિશે લખો.
  - (6) બાળકોના રમકડાંની પસંદગી કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો લખો.
-